

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiul pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Nr. 3692/B. 3732/Sc.

Avis oficial.

Tinerii, cari doresc a fi primiți ca elevi noi ai seminarului archidiecesan în secțiunea teologică ori pedagogică și au studiile pregătitoare ce se recer, prin aceasta se fac atenții: că au să aștearnă suplimentele lor la consistoriul archidiecesan pe calea concordanței oficiu protopresbiteral negreșit până la 1 August stîl. vechiu, instruite cu testimoniole scolare și cu celealte documente prescrise în regulamentul seminarial, care toate sunt de a se incluse în original.

Cei primiți vor avea să se prezinteze în instituția seminarială la 31 August la 9 oare antemeridiene, pentru a se supune unei vizitări immediate în cea ce privește desvoltarea lor fizică și întregitatea organismului.

La înmatriculare, carea va urma la directiunea seminarială în cele trei prime zile ale lui Septembrie, fiecare elev are să depună taxă seminarială, dela care nimeneu nu se poate dispensa. Taxa anuală pentru convict este 100 fl. și deosebi 2 fl. ca contribuție odată pentru totdeauna la biblioteca seminarială.

Elevilor mai seraci li se concedează să solvească taxă anuală a convictului în două rate câte de 50 fl. anumite la începutul lui Septembrie și Februarie; altfel de relașări însă de fel nu au loc.

Sibiul, 11 Iuliu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiul, 24 Iuliu.

Este lucru netăgăduit, că în scurtul timp, de când ni s'a dat posibilitatea ca și noi să avem scoli, să putem ajunge la oficii în stat, am făcut progrese pe toate terenele, și încă progrese imbusurătoare.

Constatând aceasta în general, datori suntem să reflectăm la o mare scădere în mersul desvoltării noastre, o scădere, care este cu atâtă mai regretabilă, cu cât cunoscut lucru este, că nu facultățile noastre firesc poartă vina, că în direcția ce vom indica n'am inaintat, ci mai mult este de vină indiferentismul nostru, care dacă a fost scusabil până acum, de aci încolo nu va mai putea fi nesocotit.

Voi mă vorbim de atenția cea neînsemnată, care s'a dat până acum căntării în scoalele noastre populare, atenția neînsemnată dicem, deși am putea să spui mai mult.

Poporul nostru din fire nu este străin căntării. Din contră, putem afirma, că poporul nostru căntă bucuros. Nu-i tace gura flăcăului căt stă în joc, nu

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la Administrația tipografiei arhiepiscopiei Sibiului, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt și a se adresa la Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 30. Episole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu literă garmonă și timbru de 30 cr pentru fiecare publicare.

când este la câmp, nu când e voios, nu când amaruie greu apăsa umerii lui.

Sunt însă neregulate, trăgănește căntările la poporul nostru. În cele mai multe cazuri ele degenerăză în chilăitura și sibierătură, încât omul la anul lor se genează în fața străinilor.

O regulare a căntările la popor nu se impune ca un ce inevitabil, și aceasta o poate face, trebuie să o facă școala poporă.

La această reformă în prima linie sunt chemate putinetele noastre institute de teologie și pedagogie, cari au să dea crescători pentru popor, chemate sunt școalele medii, ca instituție de pregătire pentru seminariele teologice-pedagogice.

De vre o cinci ani încoace urmărим cu deosebită atenție desvoltarea junimei, în cat privesc căntările, și trebuie să mărturisim, că mare îngrijire ne insuflă mersul greoii, pe care l-am observat.

Am avut ocazia să asistăm la începutul anului școlar, să asistăm la probele de căntări în institutul nostru pedagogic-teologic de aici, și am văzut că oameni altcum inteligenți, oameni începând dela 4 clase gimnasiale în sus până la maturitate, nu puteau nici să imiteze tonurile. Să nu se pară, că vom să facem glume la acest loc. Au de an se repetă spectacolul, că din 50 de tineri, abia 5 au așa necriticat, încât după clavir să poată cel puțin să imiteze tonurile. Din acest material brut trebuie apoi învățători să formeze pe fitorii regeneratori ai poporului nostru.

Este aceasta o muncă grea, muncă obosită, care te disgustă, și în cele din urmă după 3 ani de zile din elevi 160 te trezesci, că abia 10 sunt în stare să cânte ei, și să instrueze și pe alții în căntare.

Ivorul răului zace acolo, că copilului de mic i s-a stricat urechea, și el în decursul studiului pe la gimnasiu în loc de a-și nobiliza anul în loc de a-și cultiva și desvoltă glasul, mai mult și le strică ambele.

Păcat strigătoriu la ceriu comite junimea noastră la gimnasiu, că neglijă cu total studiile facultative, cum sunt de exemplu: căntarea, gimnastică și desenul.

Excepție se face încătuă cu gimnasiul din Năsăud, și cel din Brașov. Marea majoritate a preoților și învățătorilor se recrutează însă din studenții dela gimnasiile ungurești, și în parte și săsești. Pentru acestia cele mai elementare noțiuni de căntări sunt terra incognita. Ca exemplu vom cita gimnasiul săsești de aici, unde studiul este foarte bine cultivat, și dintre studenții români abia unul doi este, care cercetează oarele acestea.

Și în adevăr nimeni în lume nu este așa de avisat la căntare ca și învățătorul și preotul nostru Un preot, care nu știe să cânte în viață sa va simți cu durere acest defect, tot așa și învățătorul. Acest

dintre observațiunile, ce le-am făcut la esamenele din anul acesta — se înțelege: la esamenele, la cari am asistat, căci despre altele nu știu, cum au decurs.

În general esamenele, la cari am asistat au rezultat foarte bine și în cele mai multe locuri se vedea, că învățătorii și-au dat totă silință ca elevii lor să-si câștige cunoștințe folositoare și totodată sigure; adeca să au nisuit ca elevii să înțeleagă tot ce li s-a propus, ca învățătura lor să nu fie numai pentru școală, ci și pentru viață. Am asistat însă la un esamene, care mi-a insulat serioase îngrijiri căt pentru copii, căci nu știu de ce mai scie acum vre-unul din ei să respundă chiar și numai la o întrebare, la care în esamene a respuns fară nici o gresală. Cred, că me înțelegem oră și cine, ce vreau să dic. Învățătorul a pregătit pe elevi anume pentru esamene. El și-a formulat întrebările și a eserit pe elevi în reproducere fară eroare a respunsurilor. Cum că elevii nu au înțeles ceea ce respundeau, se vedea de pe față și înținta lor. Până ce cu gura recitau respunsul, ochii le umblau în toate părțile, erau cu mâinile prințea când banca, când o carte, când altceva. Dacă vre un elev nu știa respunde

defect în cele mai multe cazuri îi face imposibilă o existență mai cu tinenă, căci poporului nostru nu-i trebuesc în biserică nici preot, nici dascăl mut.

În timpul din urmă însuși poporul a sărit la mijloc pentru delăturarea răului, și vedem concurse, în cari este stipulată că o remunerătare de preste 100 florini, pentru acel învățător, cari vor fi în stare să formeze cor cu scolarii.

De bună seamă autoritățile superioare bisericescincă vor lua măsurile cuvinicioase pentru sanarea acestui rău.

Deocamdată ne mărginim la cele desfășurate, dând sfat junimiei, ca în gimnasiu să se ocupe și cu studiul muzicii. Cu deosebire să o facă aceasta tinerei, cari doresc să fie primiți în vre-un institut pedagogic sau teologic, căci după o nastră părere pe viitor o cunoștință oare-care din studiul muzicii va trebui să fie luată ca condiție la primirea în instituție preparandiale și teologice.

Revista politică.

Cestiunea bulgară în loc să se impiedească se incurcă tot mai rău și adăi nimănui garanțează, că încurcă aceasta nu se va sfârși cu un resbol săngheros între puterile mari, cari au interese în Bulgaria. În fața acestor impreguri nu se poate explica procederea guvernelor din monarchia noastră. În Ungaria nemulțamurile dintre naționalități în loc să se mulcimească, parci intrădins se întârta tot mai tare. Numai puțină nemulțamire domnește acum și în Austria. De mult să tot freacă boemii cu nemii pentru limba boemă, și frecările acestea s'au manifestat că odată foarte vehement. Astăzi boemii earăi sunt de tot invinsuți, de oarece li s'a redus numărul școalelor medii și unor școale li s'a detras subvențiunea dela stat. Restricția aceasta e aprig atacată de organul cehic „Narodny Listy”. Eata ce scrie aceasta foae: Ministrul Gautsch, după cum se pricepe la operațiuni energice, cu o singură tătăru a doborât dela șase școli medii clasele lor superioare, și a detras subvențiunea de stat duor școli medii. Nouă școli medii cehice, a mărturisit, că sunt de prisos, căcă formeză un proletariat, și regimul nu numai nu le va lăua în administrația statului, dar nu va spesa nici chiar un singur cruce pentru susținerea lor. Vedi așa dar, poporul ceh, ce remunerări capetă pentru servitul teu, căci în 8 ani de diele ai trimis în parlament reprezentanți cehi pentru regim. Primirea școalelor medii în administrația statului a fost una din acelea curse, cu carea ne-a prins regimul; acum însă, când regimul cu ajutorul nostru s'a ajuns scopul, ce-l voia, a trimis pe dl Gautsch, ca cu mâna nemiloasă, să nimicească ultima iluzie a acelora, cari mai credeau încă în acest regim. Arabul s'a împlinit datoria, arabul

nunmai decât după întrebare, apoi învățătorul îi dă în gură 2—3 cuvinte și de aci încolo n'ai grija: curgea respunsul ca apa din gura elevului. Era părinții — sărmanii — se bucurau, că copilul lor scie respunde așa de frumos. „Și eu?...”, „eu am eşit din esamen, sătul până dincolo de cele ce am văzut și sună.

Nu aşa mi s'a întâmplat în alte locuri. Acolo mai mare mi era dragul să văd atât pe învățători că și pe elevi, că își dau totă silință să se înțeleagă unii pe alții. Silința învățătorilor de a conduce pe elevi în modul cel mai ușor pe calea cea grea a științelor și atenției, zelul elevilor de a da respunsuri bune se puteau observa foarte ușor, — aceștia merită toată laude și recunoștință. Astfel de elevi știu, că vor avea folos, de ce au învățat și la timpul seu vor binecuvânta pe învățătorii, cari s'au ostenit cu densii,

Unii învățători în zelul lor cel mare au propus — cred en — cu mult prea mulți elevilor lor. Astfel d. e. într-o școală să propus în clasa III. Istoria bisericească, Istoria patriei și Geografia într-o extensie, ce eu n' aș incuviința-oblă nici un cas. Elevii au respuns bine și din aceste obiecte,

FOITA.

Suvenirii dela esamene.

Esamenele anuale se obiceiusesc a se ființe mai ales pentru de a arăta părinților, ce progrese au făcut fiil. Nu arare ori se întâmplă însă, că învățătorii fac din esamen numai o simplă producție, pentru care au pregătit anume pe copii. Un astfel de esamene nu cred să fie de vre un folos, de oare ce tot ce au învățat copii pentru un astfel de esamene — mai mult mehanic, decât la înțeles — îndată după esamene și uită și astfel timpul, ce s'a folosit spre instruirea lor, este un timp perdat și osteneala învățătorilor și a elevilor este o osteneală zadarnică. Dar ce să-i faci? Oamenii sunt dedați cu astfel de lucruri și pretind dela învățători, ca copii, — chiar și dacă nu au cercetat școala regulat, totuși să știe răspunde la esamene și încă bine. De condamnat sunt și oamenii, cari pretind astfel de esamene, dar mai condamnabil este învățătoriul, care pregătesc pe elevii sei anume pentru esamene. — Dar... să me întorc la obiect și să spun unele

poate merge. Dar stai! arabul pe semne va mai servi încă, nu ne îndoin cătușii de puțin despre aceasta.

Scrierile despre principale Coburg sunt cari de cari mai contraclicătoare. Unele spun, că principalele e în Viena, altele, că i-așa; altele, că călătoresc spre Bulgaria. Atâtă și însă sigur, că Rusia nu și este din ocazia și nu-l recunoaște de principale, iar Poarta nu poate lucra contra tractatului de Berlin. Cu privire la cestiușa bulgară se planuiesc acum un nou proiect. Poarta voiesce ca să invite pe toate puterile la o conferință europeană. Ce fel de sanse va avea însă această conferință anevoie și de găsit, deoarece Rusia e constantă, și cu greu se va hotără la lăsarea la astfel de conferință. Poarta, când s'a gândit la aceasta conferință a avut în vedere protocolul al cincilea al congresului din Berlin, în care se dice, că nefind poporul bulgar în stare de a ajunge la conducerea instituțiunilor nouă, va trebui ca Europa să ia măsurile trebuinioase, dar târziu și la timp potrivit. Poarta crede, că acest moment a sosit acum; în Petersburg însă nu se impărtășesc aceste vederi și prin urmare proiectul pentru conferință se poate privi de o literă moartă.

"Novoje Wremja," ocupându-se de călătoria principelui Coburg spre Bulgaria, scrie următoarele: Daca regenții bulgari vor să joace comedie suirei pe tron a principelui numai de aceea, pentru ca să pregațească Rusiei nouă "neplăceri" amarne greșesc. Pentru regimul rusesc acest episod nu conține nimic neplăcut, din contră, provocarea aceasta publică, va incuraja pe Rusia, va fi un pretez destul de favorabil pentru ca ea să se amestice energetic în afacerile bulgare, și după cum se pare, va face acum o astfel de intervenție, care nu va fi serios respinsă din partea puterilor. Într'un articol, foaia rusească "Swjet," dice: "afacerile bulgare se vor aplana numai, dacă Rusia va scăpa de vasalitatea Bulgariei și va sancționa impreunarea Bulgariei nordice cu cea sudică și și va pune un candidat de principale; s'a și în alt mod simplu: să o anezeze la Rusia. La acest proiect însă observă "Wjedomost," că în casul acesta Bulgaria ar deveni o a doua Polonie, ceea ce nu doresc nici Rusia nici Bulgaria.

Moartea lui Katkoff e o mare lacună în politica europeană. Cel puțin de aceasta părere sunt foile rusești. Toate sunt de acord, că moartea lui Katkoff în momentele de față e cea mai mare perdere pentru Rusia. Katkoff a fost factorul principal, că politica rusească esternă a fost condusă de spiritul național. Aceasta direcționează națională a pregătit-o pre-încetul, dar sigur. El nici odată n'a linguisit, și de multe ori urmând convingerilor sale, se impotriva singurui opiniunii publice. Moartea sa răpi Rusiei un "spirit central" în jurul căruia în momentele critice se adunau reprezentanții opiniei publice. Cum că el totdeauna a lăsat numai după convingerile sale se legitimează și prin aceea, că a combătut alianța cu Germania, înțată ce a observat politica vrăjitoare a Germaniei. Numai Katkoff a făcut ca presa rusească să fie adeverata reprezentantă a opiniei publice în Rusia; acest merit s'a aprețiat și din partea tronului.

Corespondențe particulare

ale "Telegrafului Român."

Abrud, în 2 August, 1887 n. Domnule redactor! Subscrișii ve rugă că să binevoiți a dispune, să se publice în prețutul djar "Telegraful român" următoarele:

În 24 Iuliu a. c. st. n. s'a întinut "Părăstă" din partea membrilor Reuniunii femeilor române din

dar nu cred să fie înțesă ei tot materialul, ce li s'a propus. Erași alți invățători în esamene erau parca în tremă, ca un biet de student slab la esamene. De aci a urmat, că puneau întrebări nepotrivite, la cari de multe ori nici el nu ar fi fost în stare să răspundă, decum elevul seu. Tot o urmare a acelei confuзиuni a trebuit să fie și împrejurarea, că elevii răspundeați cădă odată cu totul altceva, era și în invățătoriul nu observa aceasta și nu îndrepta pe elev.

Eată căteva exemple de felul acesta:

În v. Cum se produc munți — vietiile?

Elev. Munții și vietiile cresc pe pămînt.

În v. Cu cari continente se mărginesc Europa?

Elev. Europa se mărginesc cu continentele: la Nord cu marea inghetată, la Ost cu marea caspică, la Sud cu marea mediterană, la Vest cu marea atlantică.

În v. De unde își trag originea români, cari locuiesc în Ardeal, Ungaria și Banat etc.?

Elev. Români, cari locuiesc... își trag originea dela romani.

Abrud și iuri în semn de stima și pietate către repausata doamna Cornelia Cirlea născ. Boșota, foaista membră fundatoare a acestei reunii. Mergând la mormânt, toți cei prezenti, dar mai ales doamnele membre ale reunii, erau pătrunse de o adâncă intristare și condolență, vădând mormântul înfrumusetat în cununi alese, sub cari pauzează osemintele doamnei Cornelia Cirlea și ale fratelui seu de odișoară Dionisiu, cari ambii erau spre bucuria și onoarea deminilor părinți și consoli, și dela cari naționa și biserică speră cu drept cuvânt multe sprinji; dar prea curând s'a smuls dintre cei vîi și mutat la eternitate. Fiele țărina ușoară și memoria binecuvântă!

După părăstă spectabilul domn Mihail Cirlea în binevoitoare a mai adăugat 50 fl. la fundația "Mihail Cornelia Cirlea născ. Boșota", făcută în favorul reunii; pentru care faptă măreată și salutară, subscrișii venim de nou a i exprima cea mai profunda mulțumire în numele reunii:

Anna Gall, Alecsandru Ciura,
președintă. secretar.

Dobra, 16 Iuliu, 1887. Dle redactor! Nu se poate din destul condamna lucrul de câmp, săvârșit în zilele de Dumineacă și sărbători mari, și mai ales prin așa numitele "clăci" sau "claci," cari prin modul petrecerei, cum se îndrinează a se ţină acelea, contribuie între altele și la decădere moralității publice și mai cu seamă, când se fac în zilele oprite, pentru lueru. În privința aceasta, în intervalul moralității sunt chemeați în prima linie preoții și invățătorii a roținădă așa ceva pe popor, pe căt numai se poate, dar cel puțin în restimpul căt durează serviciul divin. — Unde spre acest scop nu ajunge cuvântul rostit cu "duchul blândegelor," se poate recurge la legile statului, cari opresc și prescriu pedepse pentru astfel de transgresioni. — Se recere numai, ca însumi preoții și alii fruntași să premeargă cu bun exemplu, dar nu ca bunăoară părinții O. — tatăl și fiul — din comuna S., cari precum întralți ani așa și acum în anul curint, în diua de Dumineacă 12 Iuliu vechi, după cum se afirmă, dimpreună cu învățătorul I. din comuna M. B. au înscenat "claci" la secere, — ba respectivul învățătoru spre scandalizarea creștinilor a mers de dimineată, așa dar în restimpul serviciului D-destec în comuna B. situată dincoace de Murăș, unde adunându-și cu lăutariu vreo 8—10 clăcani, au cutreraț drumul prin comună în chiusuri și descântece obșcene. — Sigur, că tot cam așa, cu astfelui de "țiou" a decur și claci părinților din S., cari la toate ocaziunile lamentază în gură mare, că nu mai pot scăpa de săracie, nu-i ascultă poporeni, bisericile le sunt goale și săraci fiind, nu-i pot împlini oficiul de preot nici și pot prenumera vreo foaie etc. și când colo nu li deajuns a lăsa economia numai în cele 6 dile de lucru ale săptămânei. — Apoi prin astfel de procederi provenite din avarie, ignoranță și prea mare poftă de agonisală, deu nu se poate trage la îndoială verosimilitatea acelor lamentări.

În fine îmi permit a indigita aci teatul unor legi — așa precum mi le-am însemnat dela un confrate și amie de preste Murăș, căruia a binevoită și i le comunică un document cersual spre publicare în biserică, — cari având menirea a susțină moralitatea în popor și ca atari atingând mai deaproape viața poporului nostru, le recomand în deaproape considerațiunile sinoadelor parochiale și protopresbiterale... — și anume: 1. Nimenea nu-i ertat să lăcuse Dumineca (articul de lege LIII din 1868 § 19), pentru că cine calcă aceasta lege se pedepsescu cu gloabă până la o sută de floreni (§ 52 XL 1879) de către judecătoria reg. cerc. — 2. Cine înjură ori batjocoresc numele lui Dumnezeu înaintea unei adunări de oameni, și prin aceea face scandal înaintea oamenilor se pedepsesc de către tribunalul reg. (1880 XXXVII §. 39) cu închisoare până la un an și gloabă până la o mie

În v. Așa dară cu cari riuri se mărginesc? — (Vrea să dică: cu cari riuri se mărginesc Dacia?)
Elev. Se mărginesc cu Tisa, Dunărea etc.

Din fizica: voind a arăta, că aerul e corp, întrucătă:

În v. Dacă mișcăm cu mâna spre față, ce vedem?

Elev. Dacă mișcăm cu mâna spre față, vedem, că ceva ne vădut ne atinge față. etc. etc.

Un invățătoriu communal mi-a spus, că el face totdeauna esamene bune, adică inspectorul de scoale e prea multămînt cu esamenele lui, pentru că — spunea el — nici inspectorul nu scie, ce și căt are, să se propună în fiecare an de scoala, așa că eu esaminez d. e. pe cei din anul al patrulea din materialul prescris pentru anul 3, ba chiar și din cel pentru anul al doilea și astfel chiar să nu fi facut nimic în decursul anului, tot pot face esamen cum se cade. Se poate, că sunt astfel de inspectori rezesci de scoale, ba și confișionali; dar în chip acesta nu se ajunge la scop cu scoala, și sub astfel de inspectori nu va înainta nici odată causa învețămîntului poporului.

iunior.

de floreni (1878 V. §. 190.) 3. Cine înjură ori batjocoresc numele sfintilor și lucrurile sfinte bisericești în audul oamenilor, acela să pedepsesc de către judecătoria reg. de cerc. (1880 XXXVII §. 40) cu arest până la 8 zile (1879 XL §. 51.) — 4. Crășmarii, cari suferă ca oaspeții să petreacă în crîșmă iarna după 8 ore și vara după 9 ore noaptea se pedepsesc cu gloabă până la 50 fl. v. a., cari repetind acest delict, dacă dela pedepsirea primă n'au trecut 2 ani, se pedepsesc cu gloabă până la 200 fl.

Eără acela, care petrece în crîșmă ori în ospătărie după oara de închuire și nu se depărtează din crîșmă, când il mână crîșmarul, — se pedepsesc de către pretură cu gloabă până la 25 fl. (1879 XL §. 74.) — 5. Cine se bate ori ea parte la bătaie ori îndeamnă pe altul să se bate pe drum, crîșmă, sau în oră ce loc public și dacă nu a vătămat pe nimenea cu bătaia, se pedepsesc cu arest până la 8 zile și gloabă până la 50 fl. (1879 XL §. 75.) — 6. Cine se înfăjoasă beat, pe drum sau ori unde între oameni, în chip scandalos, — chiar și dacă n'a facut alt rău, decât că a fost beat, se pedepsesc de pretură cu gloabă până la 25 fl. v. a. (1879 XL §. 84.) — 7. Cine îmbăta pe altul în crîșmă, pe drum, sau ori unde între oameni, se pedepsesc de pretură cu gloabă până la 50 fl. v. a. — Eară dacă cel îmbătat și mai tiner de 14 ani, gloabă se urează până la 100 fl. Tot asemenea se pedepsesc și crîșmarii, cari dau beutură spirituală la omul beat (1879 XL §. 85.) — 8. Acela, care cu bătaie ori intrală chip își prăda averea se pună sub curatarea (1877 XX. §. 28 p. e.). Deci cine este prădătorul prin beție, prin joc de cărți sau întrală chip pe unul ca acela, rudeniile lui, ori preoții și direcțorii comunala au sălătare (1877 XX. §. 31.)

Ierus.

S-Sebeș, în 27 Iuliu, 1887. (*Grădinile scolare*).
(Incheiere)

Me întorc la obiect.

O adeverătă grădină scolară ar trebui să aibă un teritoriu așa de mare, încât să se cultive în ea diferite plante economice — bucate — diferite legumi, pomi, s. a. toate în specialități alese. Eară în școală să se ţină prelegeri practice din diferiți rami economici.

În căte scoli de ale noastre însă se întâmplă aceasta din urmă? Căte scoli de ale noastre posed astfel de grădini? Eu unul nu cunosc nice una. Căte grădini scolare cunosc, nice una nu are teritoriul mai mare decât să se poată cultiva pomăritul și are lângă acesta și căteva straturi de legumi.

Va să șici, o grădină scolară în formă aceasta nu este de tot completă; cu toate acestea, dacă și numai acestea două rame s'ar cultiva și propune, cum se cuvine, ar fi de ajuns. Sau să lăsăm și legumăritul de o parte, și să fie și numai o școală de pomărit cultivată cum se cade, tot ar fi de ajuns în diua de azi.

Eară mână ori poimâne am păși înainte.

Las pentru acum de o parte celelalte rame ale grădinei scoalei și me întorc la grădina de pomărit, — carea mai înainte cu cățiva ani, însemna tot atâta căt grădina scoalei.

Ba chiar și în diua de azi cei mai mulți nu și pot închipui a se cultiva alt ceva în grădina scoalei decât pomăritul.

Sunt deci de ani, decănd să recunoscut și pe la noi lipsa de a se înființa lângă fiecare școală poporala căte o grădină, în carea să se cultiveze pomicul prin elevi sub conducedere invățătorului, arătându-le folosul cel mare al pomilor.

Dintre toate plantele, cu cari se nutresc oamenii, cele mai plăcute tuturor sunt fără îndoială poamele.

Acestea nu numai că ne sunt plăcute ca atari, ci ne causează și bucurie, mai cu seamă atunci, când pomi sunt productul cultivării noastre. Cine nu va simți o bucurie nespusă atunci, când va culege și gusta poamele gustoase ale aceluia pom, pe carele el lăsăd și prin nobilitare el lăsăt și prin sălbătate nobil, va se dică, el a lăsat deodată cu natura cu Creatorul! Au nu e aceasta o ocupație plăcătă, frumoasă și imbucurătoare?

Dar căștigul carele ni-l dau pomi, e cu mult mai mare, de cum ar eugenă omul: Înainte de toate poamele ne dan nutrement gustos, placut și sănătos — în diferite forme, — ele subție sănghete, și prin aceea contribue la sănătatea noastră, afară de aceea servesc spre nutrirea poporului mai veritos în posuri; ceia-ce e un folos mare.

Să luăm însă cultura pomilor și din alt punct de vedere și anume: Un pom — măr, păr, etc. ocupă loc foarte puțin, dar poate da căteva hectolitre de poame, cari să pot vinde pe bani frumosi și anume 2—3 hectolitre de pe un pom se pot căpăta usor și acestea s'ar putea prețui usor la 4—10 fl. v. a. pe an, pe cănd același loc cultivându-se cu cucuruz, ori legumi ori alte plante, abia ar aduce un căștig de căci va cruceri. Dar apoi dacă mai consideri și aceea, că pomii nu recer atâtă lucru ca alte plante, și si puținul cel recer, are a se face preste iarnă, când omul nu e ocupat cu alte lucruri grăbnice.

Deci având cîteva 20—30 de pomi mari în grădină, acestia vor produce anual dela 100—200 ferdele de poame. Din acestia va avea spre folosul casei destule — și cel ce are atâtate poame, nu va perî de foame în un an rîu de bucate — și va putea și vinde pentru a-și acoperi lipse de ale casei.

Deci pomâritul înaintează bunăstarea materială a singurătului, a comunei și prin aceasta a țării întregi!

Mai departe cultura pomilor nobilitează inima omului cîteia este recunoscut dejă de toți în genere. Se scie, că cultura pomilor recere o deosebită îngrijire din partea aceluia, cui aparțin; pomologul cu placere își cerea pomii sei, tînd o clombuță uscată, ori un rămurel nefolositov, ori la tîmpul său gustând îci și coale cîte o poamă și aceasta eserită o influență asupra moralității, asupra inimii omului. Cel crescut astfel, petrecere de sigur oarele sale libere mai bine în impreguriul pomilor sei și prin aceasta se obține prin petreceri sgomotoase, dela frecuente carciunelor.

Cultura pomilor pe lîngă cele amintite înfrumusează și face aerul mai sănătos.

Eată foloasele cele mari ale pomâritului, eată ce a indemnăt pe cei competenți ca să dispună crearea de scoli de pomârit lîngă fiecare școală poporala; ca acolo fiu poporul, fitorii cetăteni să învețe a cultiva pomi, și cu tîmp toată țara să se prefăcă în grădină frumoasă.

Aceasta este chemarea cea adevărată a școalelor de pomârit.

Z. Murășan.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români ort. res. din Districtul X (Brașov) al arhieclesiei transilvane " și și țîne adunarea sa generală la 24, 25, 26 August a. c. st. v. în Brașov. La aceasta adunare se invită toti P. T. D-nii membri ai reuniunii.

Program:

Sedința I. Luni, 24 August a. m.

1. Deschiderea sedinții prin presidiu.
2. Apel nominal.
3. Raportul general al comitetului central despre activitatea sa în decursul anului 1886/7.

Sedința II. Luni, 24 August p. m.

4. Raportul cassariului despre avereua reuniunii.
5. Raportul bibliotecariului.
6. Raportul și rațiocinul comitetului central despre foia reuniunii: "Scoală și familie" anul I și II.
7. Alegerea comisiunilor revedeteoare și de scontare.

8. "Metodica specială a limbei maghiare în școalele poporale române", disertație de membrul I. Broș.

Sedința III. Marți, 25 August a. m.

9. Raportul special al comitetului central asupra temelor per tractate în despărțiminte: "Descrierea ţerului", prelege practică pentru anii din urmă ai școalei primare, și: "Cum să facem pe elevii din anul I de școală cunoșcuți cu noținea propozițione (dicere): desfacerea ei în vorbe, silabe și sunete?"

10. Discutarea temei prescrisă de M. Consistoriu arhieclesesc din Sibiu: "Care este cauza, pentru care grădinile școalelor nu se sporesc, și pentru ce unii învățători, având pămînt pentru grădina de școală, nu-l cultivă pentru instruirea școlarilor în grădinărit, și ce măsuri ar fi a se lua pentru a se da un avînt mai mare în instruirea acestui ram folositor?"

Sedința IV. Marți, 25 August p. m.

11. Rapoartele comisiunilor.
12. „Câteva îndrumări practice la propunerea istoriei în școalele poporale române", de membrul I. Dariu.

Sedința a V. Mercuri, 26 August a. m.

13. Discutarea temei prescrisă de M. Consistoriu arhieclesesc din Sibiu: "Care sunt cauzele pentru care absențile școlare sunt prea numeroase și prin ce s'ar putea delatura acest inconvenient impedecător în instrucționarea poporala?"

14. Stabilirea bugetului pe anul 1887/8.

Sedința VI Mercuri, 26 August p. m.

15. Alegerea noului comitet pe un period nou de 3 ani.

16. Propunerile de sine statătoare.

La înșarcinarea comitetului central al reuniunii. Brașov, 15 Iuliu, 1887 v.

St. Iosif,
președ.

I. Dariu,
secretar I.

Varietăți.

* Majestatea Sa împărat și regele a plecat cu 1 August din Ischl și călători la München, ear de acolo a sosit la băile Kreuth, unde s'a întîlnit cu Majestatea Sa regina. Din Kreuth călătorescă di-

rect la Gastein, unde va ajunge la 6 August și pe la ameașă va face vizită împăratului german. Regele va petrece numai 24 de ore în Gastein, și se va rentoare iarna la Ischl. — Visita Maj. Sale în Cluj preocupa întreg publicul de acolo. Primirea va fi pe cît de insuflețită pe atât și de pompoasă. Audiențele generale le va primi regele în casa Banffy. Aceia, cînd voesc să primească audiență mai întâi se vor insinua la timpul hotărît în casa sfatului, unde se vor și nota pe scurt obiectele de vorbit. Ordinea audiențelor o stătoresc consiliul Papay. Petrecerile de curte mai restrînse se vor face în sala de sfat a tribunalului, ear o festivitate mai mare în sala Casinei, în casele Josika. Pe timpul festivităților se va da o reprezentare festivă în teatru și va avea loc o frumoasă iluminatîune. Pentru locuințele oaspeților se vor îngriji autoritățile cetătenesci. Garnisoana din Cluj, regim. de inf. 51, va fi transportat cu tremul dela manevrele din comitatul Hunedoarei la Cluj, ca în timpul acesta regimul să se afle acolo. — În Deva, după cum scrie „Kolozsvár" încă se fac mari pregătiri și în ruptul capului pentru primirea Majestății Sale. Toate oficiile, ce erau aşedate în Magna Curia s-au mutat și s-au inceput lucrările pentru transformarea acestor clădiri. Branko, măestrul de quartire, se află acolo. Din fondul adunat pentru podul de peste Murăș s-au rupt 6 mii floreni, și s-au predat vice-comitetului pentru a îsprăvi renovările de lipsă. Din aceasta sumă se va cheltui 1000 de fl. pentru îmbunătățirea strădelor din Deva.

* Alteța Sa Archiducele Albrecht și serbat diua nașterei de septembrie de ani în Weilburg lîngă Baden. Cu toate că Alteța Sa s-a născut ca sărbărea să se facă în cea mai mare liniște, sute de mii de inimi s-au împărțit de această sărbătoare, căci pentru eroul, care a împodobit cu lauri steagurile austriace, poporul e foarte entuziasmat.

* (Denumire.) Dr Ioan Popovici, practicant la direcționă finanță din Sibiu, s-a numit de către ministru de finanță de concipient finanțiar cl. II la oficiul pentru măsurarea competențelor în Brașov.

* (Comandantul corpului de armată din Transilvania la Sinaia.) Generalul br. Schönfeld comandantul corpului de armată din Transilvania, însoțit de un numeros stat maior, se dice, că în timpul cel mai de aproape va merge la Sinaia, ca să-și prezinte respectele salu regelui Carol. Cu aceasta ocazie va fi dat un mare, prânz la castelul Peles.

* (Contribuție pentru Botoșani.) M. S. regele Italiei, Umbert, a donat pentru incendiul din Botoșani 3 mii lei.

* (Ignoranță sau revoință?) Diariul „Kolozsvár" luând notiță despre programul festivităților ce se vor aranja cu ocazia adunării generale a Asociației transilvane, se face sfatos și în mod ironic constată, că a remas afară din program punctul principal, adecă: ținerea sedințelor. Apoi conoșșitorii dela „Kolozsvár"! ceteți mai bine acel „Anunciu" și atunci veți vedea în sirul prim al anunțului, că acest comitet are de a face un numai cu aranjarea festivităților, ce se vor ține cu aceasta ocazie; ear încă pentru sedințe se îngrijește comitetul central al Asociației, săadară: mai slabîți-ne din bunăvoie.

* (O sentință sau cancelariul german.) Foile englezesci povestesc următoarea întîmplare: O jună Miss, care e foarte entuziasmata pentru principale Bismarck rugă pe acesta într-o scurtă scriere fantastică, ca să scrie cîteva vorbe în albumul, ce îl trimite. Miss soscătia, că ar fi numai noroc în întreaga ei viață, posedînd îscălitura marelui bărbat german. Acestui compliment nu se poate împotriva nici chiar respingătorii compleșanțelor, cancelarii; el trimise înapoi frumoasei engleză carte, după ce scrise pe pagina primă vorbele: „Necontează păzește-te, copila mea, să edific castelele aeriene, căci acelea sunt astfel de edificii, care se ridică mai ușor, dar cu mari greutăți se pot dărâma."

* Tabla regească din Murăș Osorheiu a aprobat cu puține modificări sentința tribunalului din Alba-Iulia, adusă contra lui Nicolae Râncea și celor 37 de soții, care au comis furtul dela caseră din Vulcău, din care pricină au fost condamnați la închișoare corecțională dela 5—10 ani.

* (Spionaj) După cum se anunță din Lemberg, în Holosko Vielle, un sat lîngă Lemberg, au fost arestați doi indivizi, bănuiti de spioni russesci. Adolf Cubert și Iosif Solvony, aşa se numesc cei arestați, au venit la Lemberg, au luat apoi în arénă o moară din Holosko și 30 jugăre de pămînt. De mai multe luni au făcut mereu excursiuni prin imprejurime studind pozițione. Poliția i-a urmarit două septembri.

* „Odeski Vestnic" anunță arestarea unui austriac în Petlevanni în Podolia. Acesta facea

combinări și planuri asupra punctelor militare.

* (Nou remediu.) După cum se scrie, doctorul Ireire, medic în Rio-de-Janeiro, ar fi aflat vaccinul frigurilor galbine. Dintre mai multe mii de persoane, pe care le-a vaccinat acest doctor, spune un diar parisian, că numai opt au murit de boala ingrozitoare a frigurilor galbine.

* (Tarif nou.) Cu 1 Iuliu n. a intrat în viitor un nou tarif de transport pentru importarea lănei țigă și a peilor brute din porturile rusești, sérbescă și bulgare ale Dunării. Noul tarif se referă la importul acestor articole pentru Brașov, Sibiu, Ocna-Sibiului, Sighișoara, Murăș-Oșorhei și Apahida. Permisunea pentru import se poate cere deocamdată până la stația Neoplanta. Ca stație nouă, de unde se face importul mai este și Odessa. Noul tarif se află și în cancelaria comercială din Brașov, unde se poate vedea.

* (Anticități de auro troianice.) Monitorul oriental povestesc următoarele: Trei deci de țărani sub conducerea unui derviș s-au dus pe timpul nopții prin imprejurimea satului Bunarbaschi, situat trei oare de departe de Troia, și aici fară de vreo concesiune au săpat la gropi în mai multe nopți și în afundîme cam de trei metri descooperîră o groapă veche. Înădăvara dervișul observă groapa, sfatuie pe oamenii lui să se retragă, ca nu cumva duchurile rele, că scuipă prin locașurile morților să le saie în capete. Țărani cuprinși de groază, fugiră de acolo; curând însă se întoarce dervișul însoțit cu trei oameni, deschise groapa și se facă stăpân peste conținutul acelui. Auind însă autoritățile comunale despre descooperire, prinseră pe derviș și ii luară obiectele aflate. Acestea sunt: o coroană de aur împodobită cu frunze de stejar și cu ghinde tot de aur; un lanț cu lung și două bastoane, toate de aur curat și de o greutate foarte mare. Comisiunea constatătoare din un sef de poliție și doi ofițieri superiori a căpătat ordin ca să trimita la Constantinopol obiectele aflate. Dervișul și consorții au fost trași la judecata și pedepsiți. Descooperarea aceasta e de cea mai mare importanță, căci e menită, a provoca nouă discuții arheologice în cimitirea Troiei și a dovedi, contrarui opiniunii lui Schliemann, după care, opidul de adi Hissarik e aşediat pe ruinele Troiei.

* Efectul șovinismului la băi. Din catalogul oaspeților dela băile din Előpatak și Tusnad se vede, că în intreg sezonul din est an până aci băile din Előpatak a fost cercetate abia de 49 famili din România, ear Tusnadul de 2 di: două persoane române. Aceste cifre ne indigiteză, că adi măne nu vor mai fi conturbati domni maghiari prin un singur cuvînt românesc la băi.

* (Bibliografic.) „Tara Nouă," revistă scientifică, politică, economică și literară, apare în București, redactor Dr. Ioan Nenițescu. Nr. 3 are următorul sumar: Scola normală pentru institutori și cultura institutorilor nostri actuali, urmare. — Literare I. — Discurs, pronunțat cu ocazia premiilor. — Gicitori. — Discursuri pedagogice ale dr. D. A. Sturdza. — Documente de limbă și literatură macedo română, urmare. — Note și observații asupra citirei macedo-române. — Jigmund Craiu și moțoi din Făgăraș. — Căteva din credințele și obiceiurile poporului nostru, urmare.

* „Meseriașul român", apare în Brașov, Nr. 14 cuprinde următoarele: Abonament la „Meseriașul român" — Ce fel de cunoștințe trebuie să aibă meseriași, afară de cunoșințele referitoare la meseriași. — Tractarea ucenicilor. — Foîta „Meseriașul român" — Felurile pentru meseriași. — Multe și mărunte. — Diverse. — Glume. — Tîrgurile din 15—31 Iuliu.

* Biserica ortodoxă, revistă periodică eclesiastică, apare în București Nr. 4 de următorul cuprins: Cartea pastorală. — Cuvîntul rostit cu ocazia sănătării bisericăi celei mari din Jași. — Constantin Daponte. — Familia Cantemir. — Scurtă privire asupra evangeliu. — Note și meditații. — Cronica bisericească. — Profetiile mesianice. —

* „Scoală și Familie," foaie pentru părinți și învățători, apare în Brașov. Nr. 8 de următorul cuprins: Învățătorul ca om al scinții gimnasiile germane. — Moneda. — Sentințe din Arthur. Schopenhauer. — Din „Cartea de cetire" pentru gimnasiile, scoale reale etc. — Pribegal, poesie. — Bibliografie. — Diverse. — Convocare.

* „Cugjetări asupra Crescerii omului." Așa este intitulată o broșură, a cărei autor este dr. Traian Barzu. Cuprinsul ei e interesant și de o valoare însemnată pentru educație. Prețul e 40 cr. Vînătul curat e destinat ca ajutoriu la zidirea bisericăi române gr. or. din comuna Bacamezeu.

Nr. 375-381

[1631] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor invățătorescăi della scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Treiscaunelor, se scrie concurs cu termin până la 15 August a. c. st. v.

1. Brețeu, post de al doilea invățător, cu salariu anual de 200 fl. și cuartir liber și lemnele de foc trebuințioase.

2. Poiana-Sărătă, post de al doilea invățător, cu salariu anual de 240 fl. și cuartir liber.

3. Chezdi-Mărtănuș, postul invățătoresc impreunat cu cantorat, cu salariu anual de 150 fl. 50 cr. și anume: 96 fl. 50 cr. prin repartiție dela familii, 4 fl. din folosirea unei grădini și a 3-a parte din venitile stolare, computate în 50 fl.; osebit de aceasta 10 fl. pentru lemne și cuartir liber.

4. Cernatul-inferior postul invățătoresc impreunat cu cantorat, salariu anual de 147 fl. 10 cr. prin repartiție dela popor în bani și naturalii, cuartir liber și lemnele de foc trebuințioase.

5. Teliu, postul invățătoresc impreunat cu cantorat, salariu 250 fl. și anume: 130 fl. solvindă în 2 rate din partea comitetului parochial, 40 fl. în naturalii, 14 fl. din eserăndăre unui agru, venitul cantonal computat în 66 fl. și cuartir liber în edificiul frumos al scoalei.

6. Vama-Buzău, post de cantor-invățător cu salariu anual de 200 fl. și anume: 165 fl. prin repartiție dela popor, a treia parte din venitile stolare, computate în 35 fl. și cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Arini, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber și lemne.

Doritorii de a competa la vreuna din aceste stațiuni invățătoresc și vor așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare la subscrișul în termin deschis, având reflectanții la posturile de sub 3, 4, 5 și 6 a se prezenta în vr'o dumineacă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta desăturatea în cîntări și tipic.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracăului Treiscaunelor.

Sepsă-Sân-Georgiu, 10 Iuliu, 1887.

Dimitrie Coltocean,

protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapest VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricație și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de culație excelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinér ori bătrân, indată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiphon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efectuează înte, bine și sfîr. Instrumente vechi se cumpără. Catalogo mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrații la cerere se trimit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrații.

[1582] 16-20

Medicament pentru boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirație), catar cronic de plumâni etc. prin

Echsalatiune de gas (cu ajutorul injecției rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealizabil al medicilor, se poate efectua și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical și admirabil marturisesc următoarele spusuri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și care se legitimează prin prescrisele medicale presente din și afară din teatăr:

„Adeseori chiar după trei întrebunținări a echsalatiunii de gas cu ajutorul injecției rectale pere: tusea, frigurile, scăparea, (flegma) și miroslul greu de sudore. Greutatea corpului se sporesc pe septemnă cu $\frac{1}{2}$ -1 kilogram. Patientul se vindecă și și poate ca începe activitatea obositării a vieții.

„La astmă, după o $\frac{1}{2}$ de oră dela întrebunținărea echsalatiunii de gas, î-se dă un indemn pentru respirație. La întrebunținărea mai departe a curie nu se mai repetă atacurile.“ Chiar și coardele vocale distruse și plumâna pe jumătate distrusă încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculozei s-au menținut toți de tot prin mijlocirea injecției de gas.

„Precum în cele mai mari spitale din lume, astfel și în **spitalul imperial reg. comun din Viena**, aflat aparatul echsalatiunii de gas cea mai mare întrebunținăre. – Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al echsalatiunii de gas (injecției rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebunținării pentru medici; și pentru întrebunținărea însăși a bolnavilor prin

Dr. Carl Altman, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80, se poate primi pentru **8 fl. și 30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursă postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[1588] 22-50

Redactor provizoriu: Dr. Remus Roșca.

[1632] 2-2

Nr. 3746.

[1632] 2-2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **notar comunăl** în Bungard.

Venitele:

1. Salariu 400 fl.
2. Cuartir natural.
3. Relut pentru lemne . 10 fl. — și dreptul pentru soartea de lemne ca și ori care cive al comunei.
4. Tacsele statorite pentru lucrările private.

Concurenții calificați să și ascearță cererile până în **17 August** a. l. c. st. n. aici.

Sibiu, 1 August, 1887.

Oficiul pretorial cercual central.

Nr. 292.

Publicație.

Dumitru Ghimbăsan din Brașov, fiind despărțit de pribegea lui socie Elena Ioan Sărbi tot din Brașov, prin sentința Prea Veneratului Consistoriu Archidiecesan din 31 Martiu a. c. Nr. 1105 B. aceasta se aduce la cunoștință publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială.

Brașov, în 22 Iunie, 1887.

Oțel protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric, protop. ca adm.

Domnului Fragner, Praga

Cred că a datoria mea să vei înțină că de dojani întrebunțești preparatul d-vostre *balsamul de viață al Drului Rosa*, care în călătorie mele, în diverse clime, are o înfluență binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde balsamul Dr. Rosa mi-e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz**,

Conducător la societatea navigațională pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur

pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se bazează numai pe conservarea și promovarea unei digestiuni bune, căci aceasta este condiția fundamentală a sănătății și a bună stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regulație a măsturii săptămânal să se obțină cu compozitia de sângă adeveră, pentru depărtarea parilor săngheli strică și redă, este mult cunoscutul și placutul

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte eficient la *toate boala digestive*, adică la lipșa de apetit, răgădui cu acrine, flatosări, vărsării, derâneri de stomach, cărci de stomach și prea ingreunarea lui cu băcate, flegmă, hemoroidi, boale femești, iophondrii, melancolie (în urma contușoarei digestiunii); acesta împrostărește întregă activitatea a măsturii, produce săngă curat și sănătos și redă corpului bolnav puterea și sănătatea de mai naștere. În urma acestei însușiri excelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat poporului, dobândind o înțindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă după 1 fl. v. a.

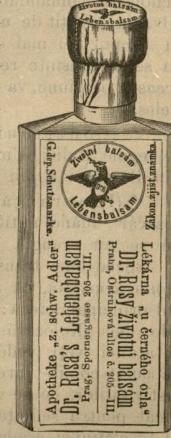
Mii de scrisori de recunoștință sunt la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimit în toate direcțiile pentru plată prin mandate postale.

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marci (vultur cu literile „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă înscris cu decorațiuni puze una lungă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticile sunt învalide în anunțurile de întrebunțare. Pachetarea se face în carton vință, care e scris pe părțile longitudinale cu

,,Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner**, Prag Nr. 205—III, și e în limba germană, boemă, maghiară și franceză, iar multe sunt proverbe cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ee preparat lipsit bater numai în parte de vînă din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: Balsamul de viață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner**,

apotecă la Vulturul negru, în Praga, cornul dela Sporngasse 205—III și în depositul mai jos însemnat Sibiu: Karl Müller, apotecar, W. F. Morscher, apotecar; — Clus: Johann Wolff, apotecar, Nicolau Székely, apotecar, Adolf Valentini, apotecar; — Brașov: Eduard Kugler, apotecar; — Torda: Gabriel Wolff & Sohn, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de viață.

Tot acolo se află:

Alifiea de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rânilor și umflăturilor.

Aceasta se întrebunțează cu succes sigur la inflamație, oprirea topelui și impăietirea pieptului femeilor, la întărirea copiilor; la abscese, umflături sanquiră, bescinge purioase, la umflături românești, inflamație coacă, la glezenele picioarelor, la șerintele, la asudare, la picioarelor și ochiori (bătrâni), la măni crezute, la umflături provenite din impunșătura insectelor, la râni purioase, rac, aprindere periosului etc.

Toute inflamațiunile, petrecuțiunile și umflăturile se vindează în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp se vindează după ce s'întră totă aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgind atenție, că acest mijloc de cură îmită adesea și în diferite moduri, me obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifie de casă din Praga după devenirea originalu năma și eu singur o produc și că se află amplă în dose galbenă de metal, care pe capac are deșupt marca aceasta pe lângă aceea, serie cu negru „Alifie de casă universală“ din Praga. Dr. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se vindează în harti roșii, care arată întrebunțarea (în 9 limbi) și o provochează în carton vînată pe care arăta de marcat se află pe partea de desupra imprimat Alifie de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De cumva P. T. cumpărătorii va adă altă impachetare a dozelor de căt, care e deservită, prepartul să se privescă de fals și să se retrimită.

Balsam de aud.

Cunoscut ca mijlocul cel mai uimerit și mai eficace pentru vindecarea audului greu și dobandirea audului pierdut de tot.

0 sticluță 1 fl. v. a.

[1528] 18-20